

Et vindu mot fortida

Digitalisering av historiske flyfoto og kart

Hardy Buller

Amtskartsamlingen, Vardø 1740

Widerøes Flyveselskap, Oslo sentrum 1947

Historiske kart

- Kartverket har ca. 18 000 kart
- Av disse er ca. 15 000 digitalisert
- Eldste kart er fra 1592 (atlaskart)
- Kartverkets eldste egenproduserte kart er fra 1774

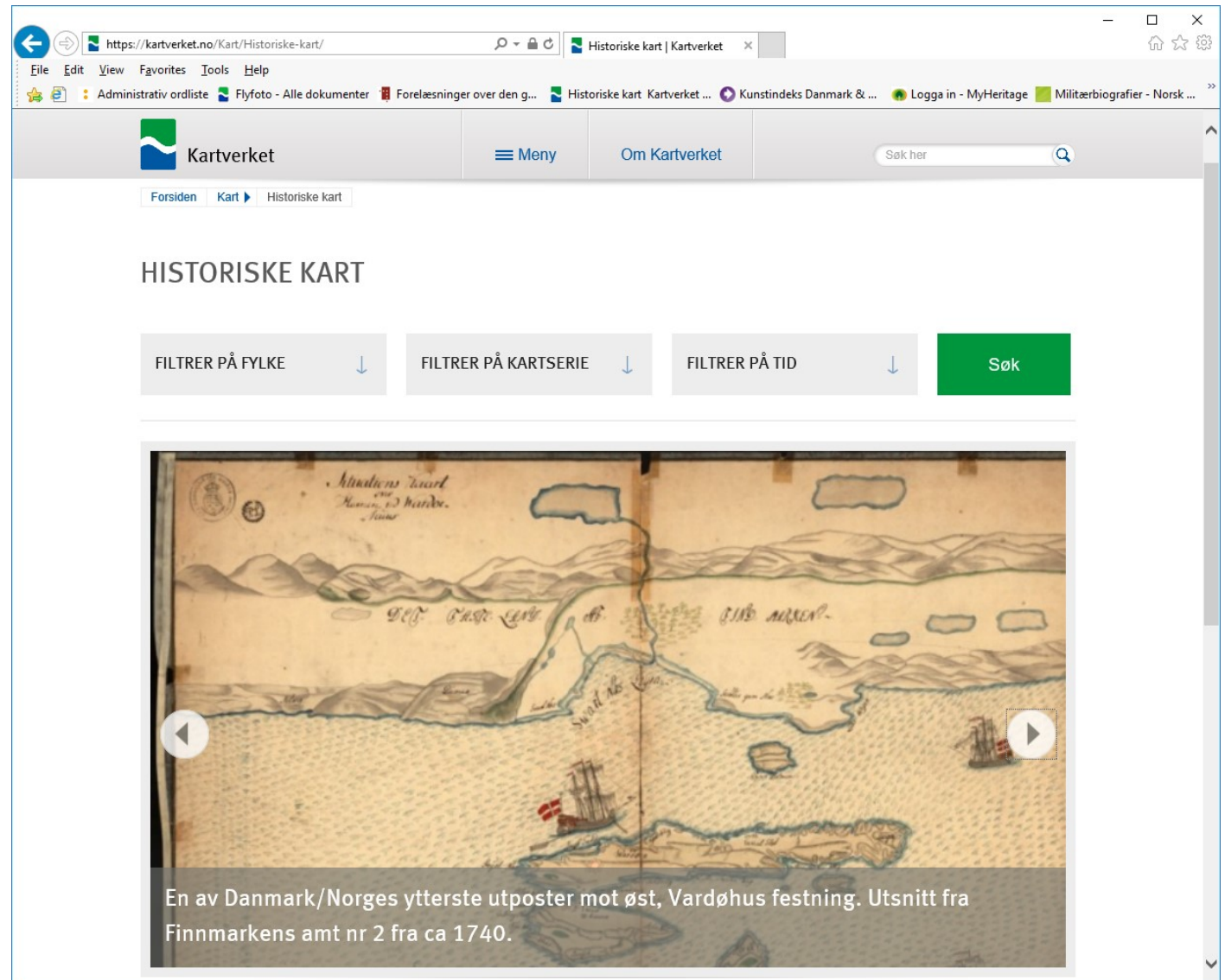
Digitalisering av historiske kart

- Digitalisering 600dpi tiff
  - Samle/registrering av metadata
  - Katalogisering
- Galleriløsning for historiske kart

Galleriløsning for historiske kart

- 10.000 kart
- Gratis!
- Fri bruk
- Nedlasting
100/300 dpi
- > 25.000 downloads/
hvert år

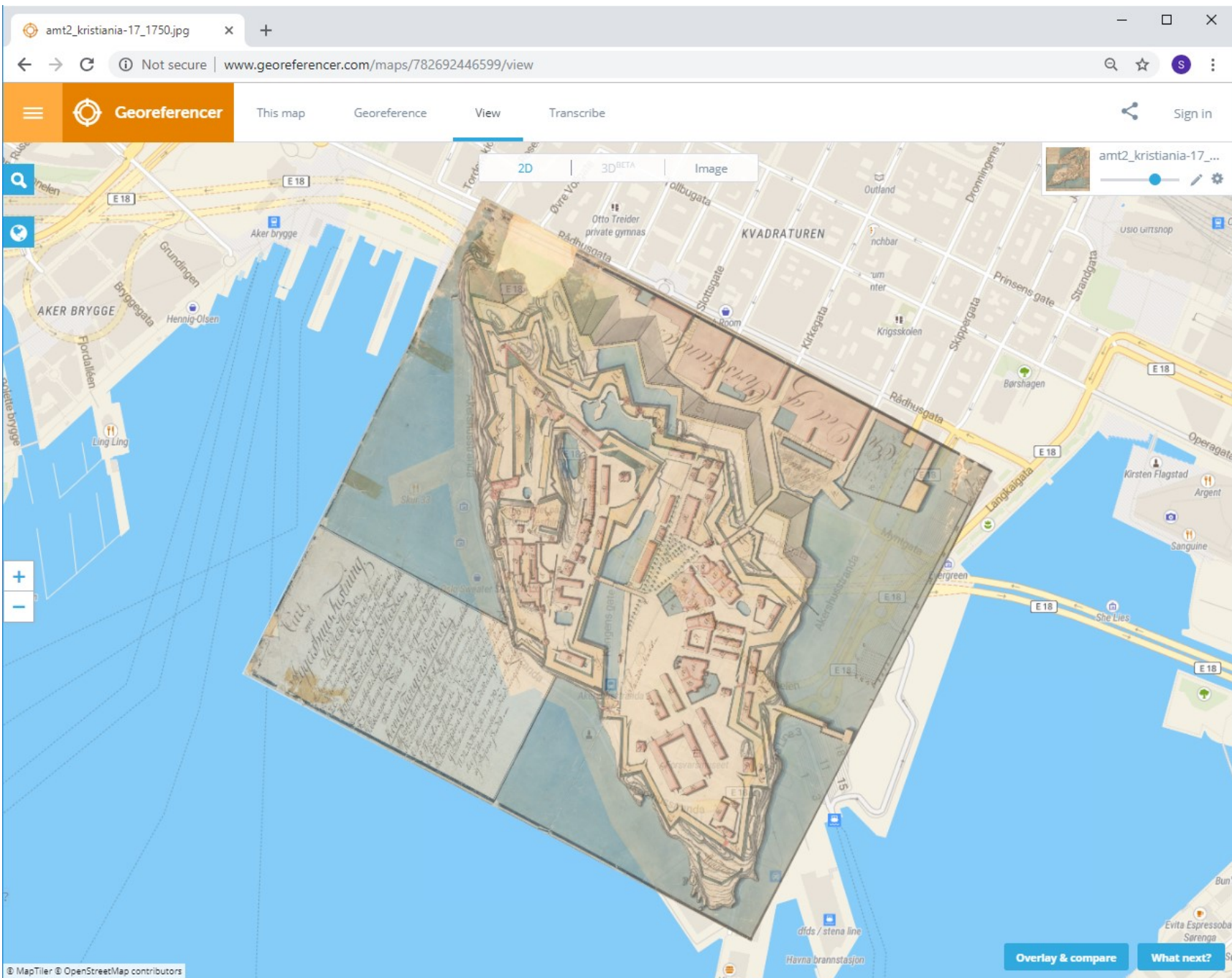

Målgrupper

- Forskere: Historikere/arkeologer, lokalhistorikere/historielag
- Museer
- Arkivinstitusjoner
- Biblioteker
- I undervisning
- Produktutviklere
- Deg og meg

Historiske flybilder

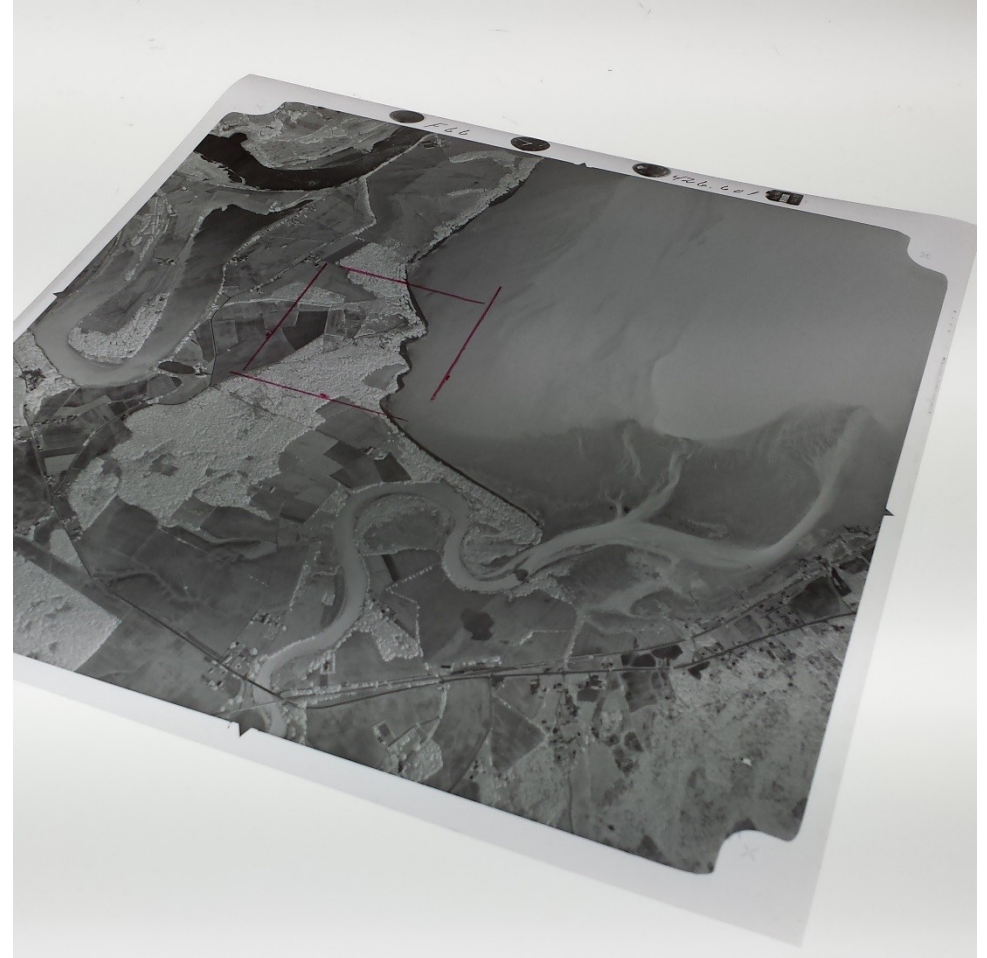
Oslo 25.05.1956

Hva brukes flybilder til ?

Wild A8 Stereoautograf

Flyfotonegativ med påtegninger
fra konstruksjonsarbeidet

Flybilder – en unik primærkilde

WF-1079, 1:10.000
Drammen, 30.07.1939

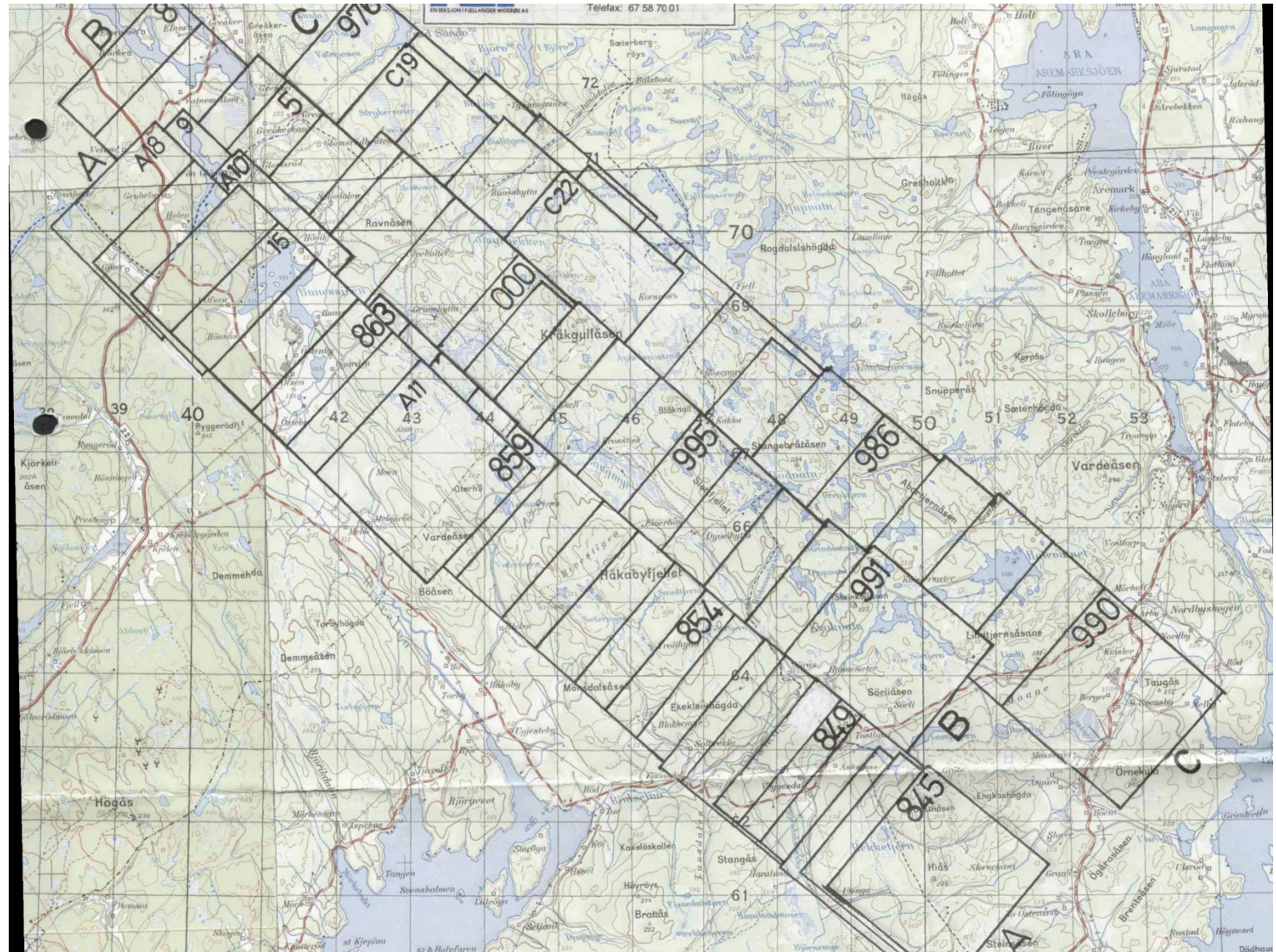

WF-1009, 1:8.000
Drammen, 10.05.1947

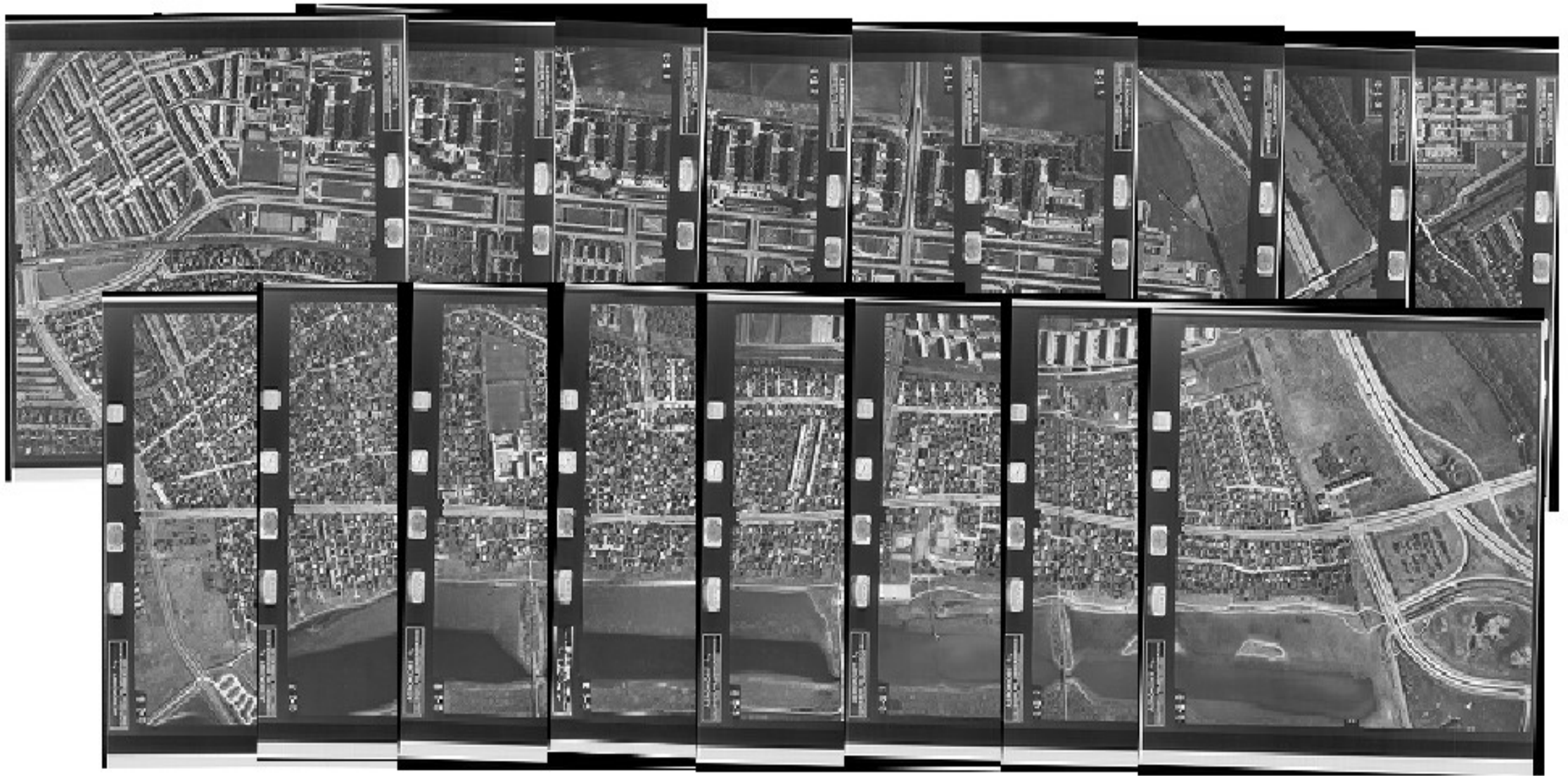

Søkbart arkiv

- Ca. 20.000 prosjekter mellom 1935 - 2018
- Bilder + striper overlapper
- Opptak godt dokumentert
- Bildene er søkbare

Flybilder viser en virkelighet som ikke lenger finnes

Flybildearkivet

Begynnelsen på luftbåren
fotogrammetrisk kartlegging

De første testbildene (illustrasjonsbilde)

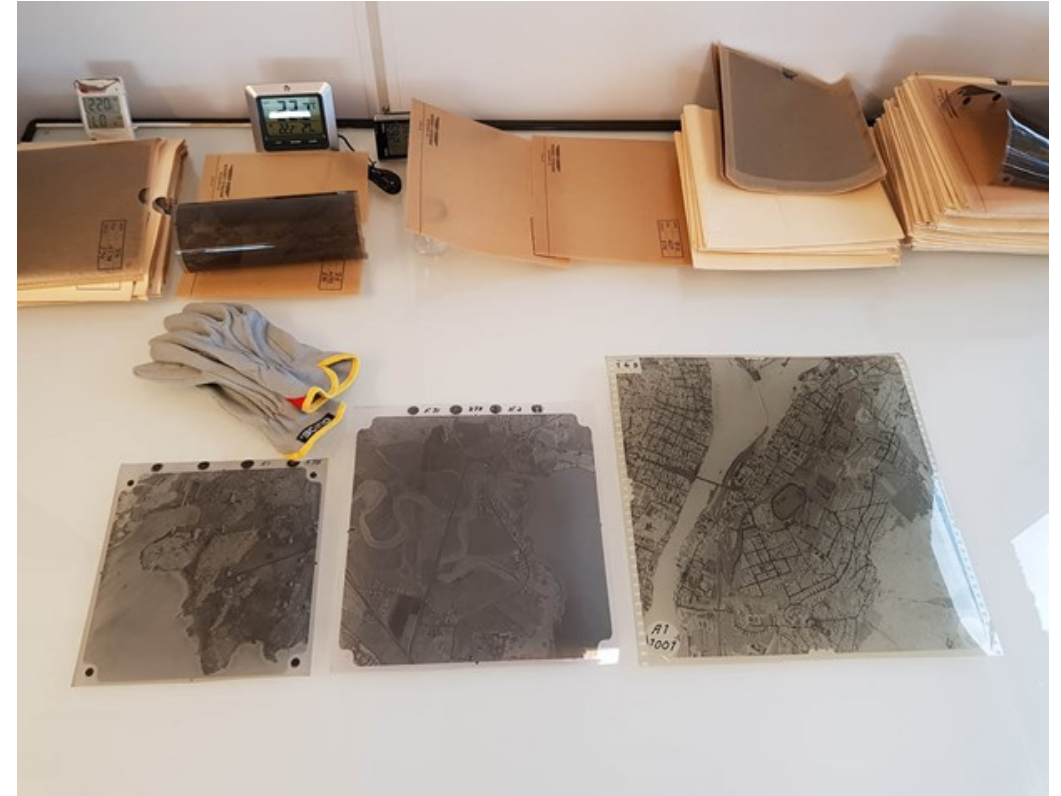
Kjeller flyplass 1920 tallet

Langtidsbevaring av flyfotonegativene

Klimatisering av arkivrommet
Til 12°C og 35%RH

Arkivet inneholder 1,3 millioner
flyfotonegativer fra 1920 tallet til
2006

Stor etterspørsel etter flybilder

- 500 publikumshenvendelser årlig
- Tomteeiere ønsker å dokumentere eiendomsgrenser, veirett, påbygg, brygger etc.
- Unik kilde til dokumentasjon av landskapsendringer for klima- og miljøforskning
- Viktig kilde i kommunal saksbehandling

Oslo kommune 2018

Oslo - Follo - Romerike SV 1956

Euref89 UTM33
6649817 N
261901 Ø

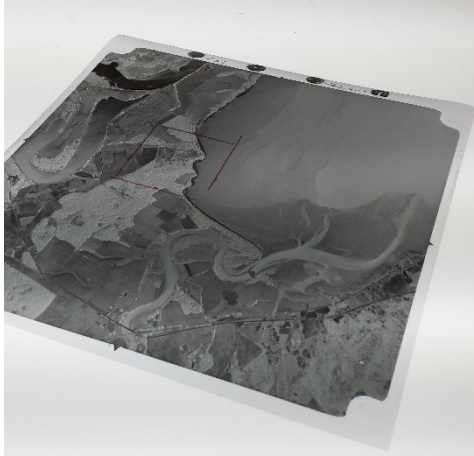

Info

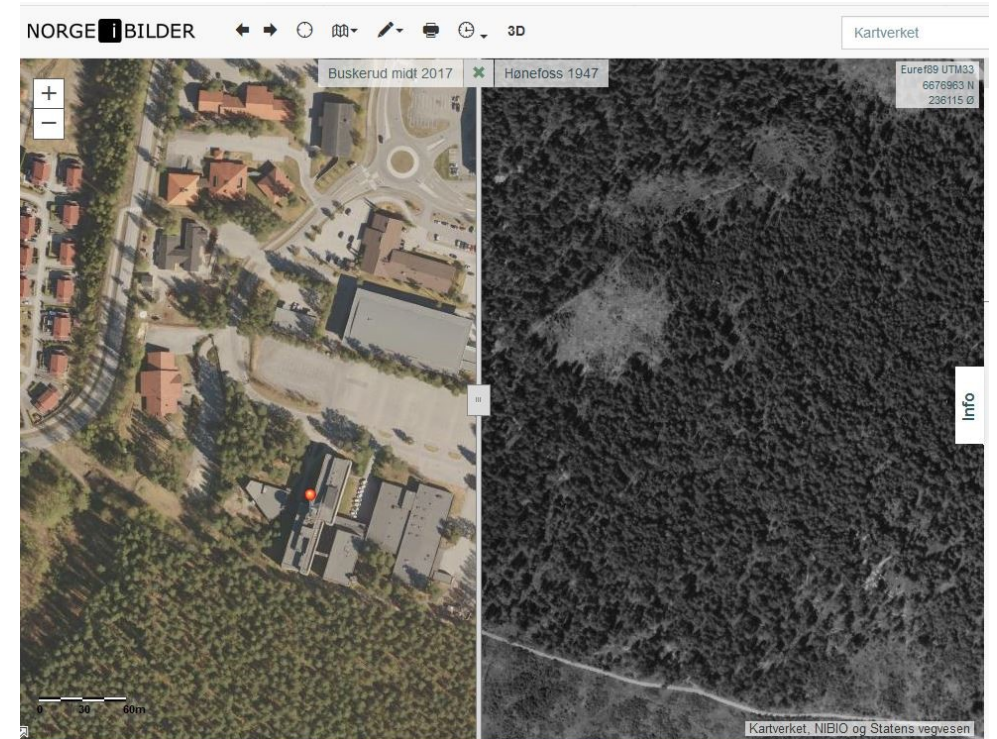
Fra flybilder til ortofoto

Flyfotonegativ

Fotogrammetrisk
flybildeskanner

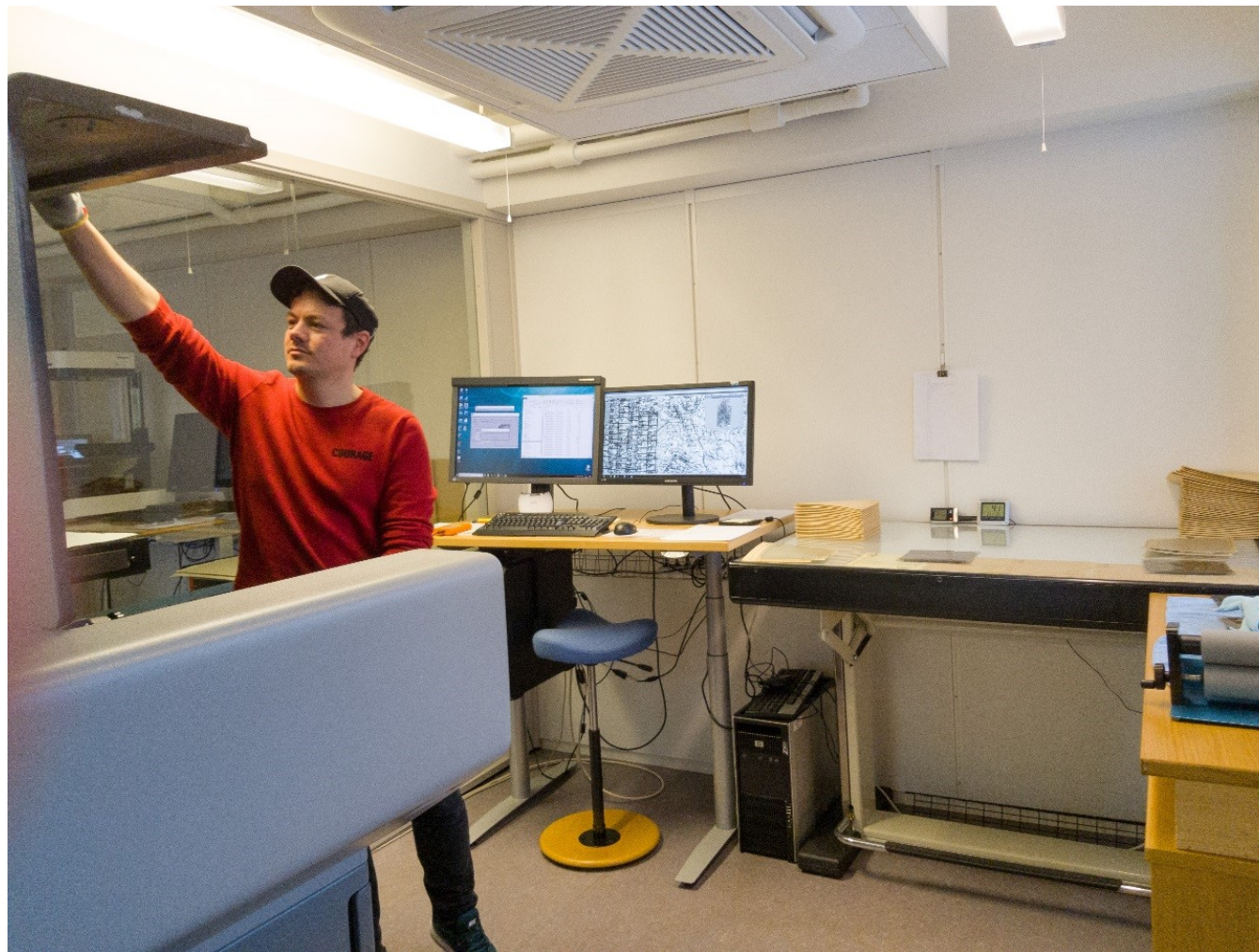

Kartverket 2017 - 1947
(ortofoto fra Norgebilder.no)

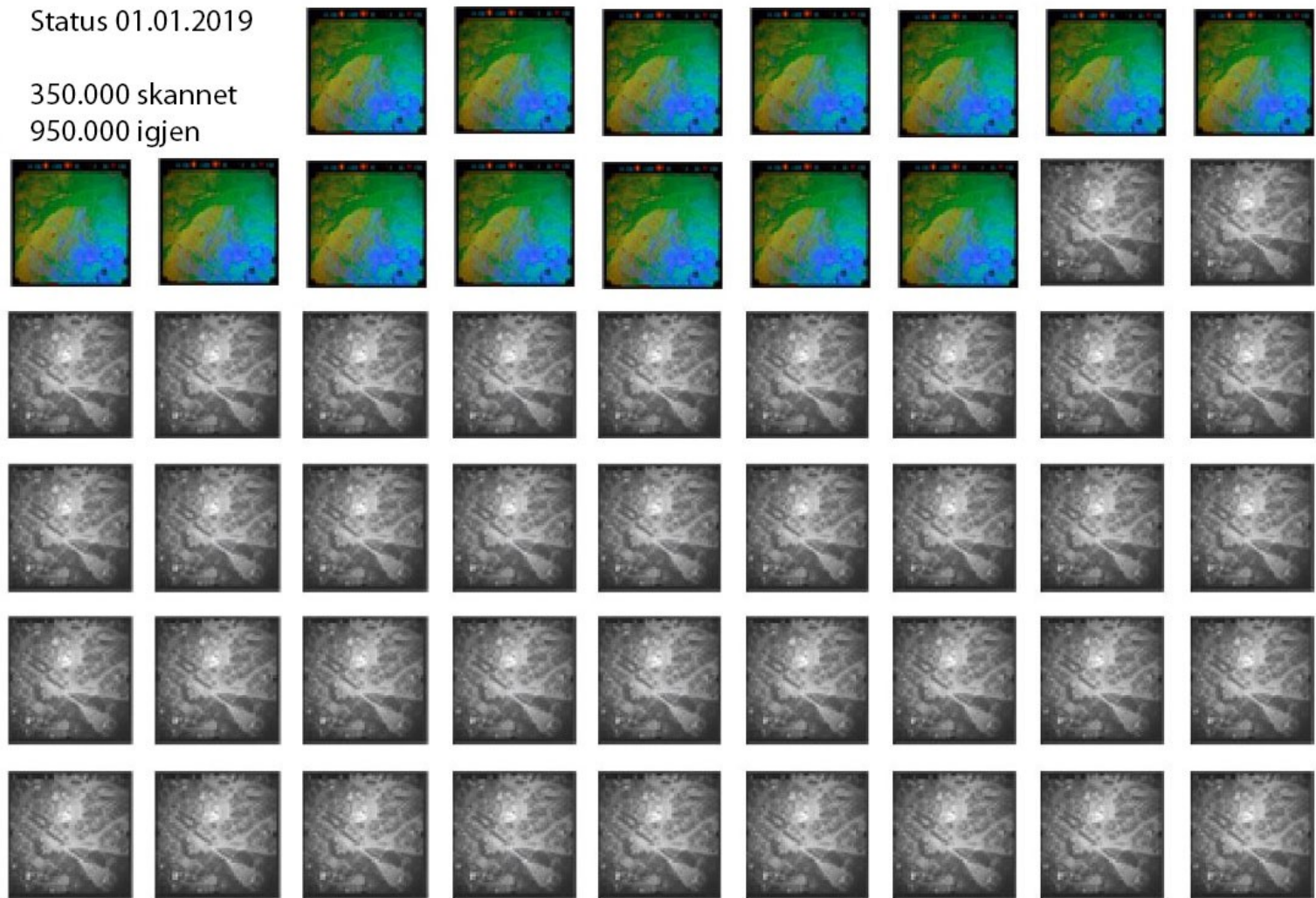
Fotogrammetrisk digitalisering - en høyteknologisk utfordring

- Kun en skanner i Norge egnet til massedigitalisering
- Ingen alternativer
- Skanner ute av produksjon
- Høye kostnader
- Begrenset levetidsperspektiv

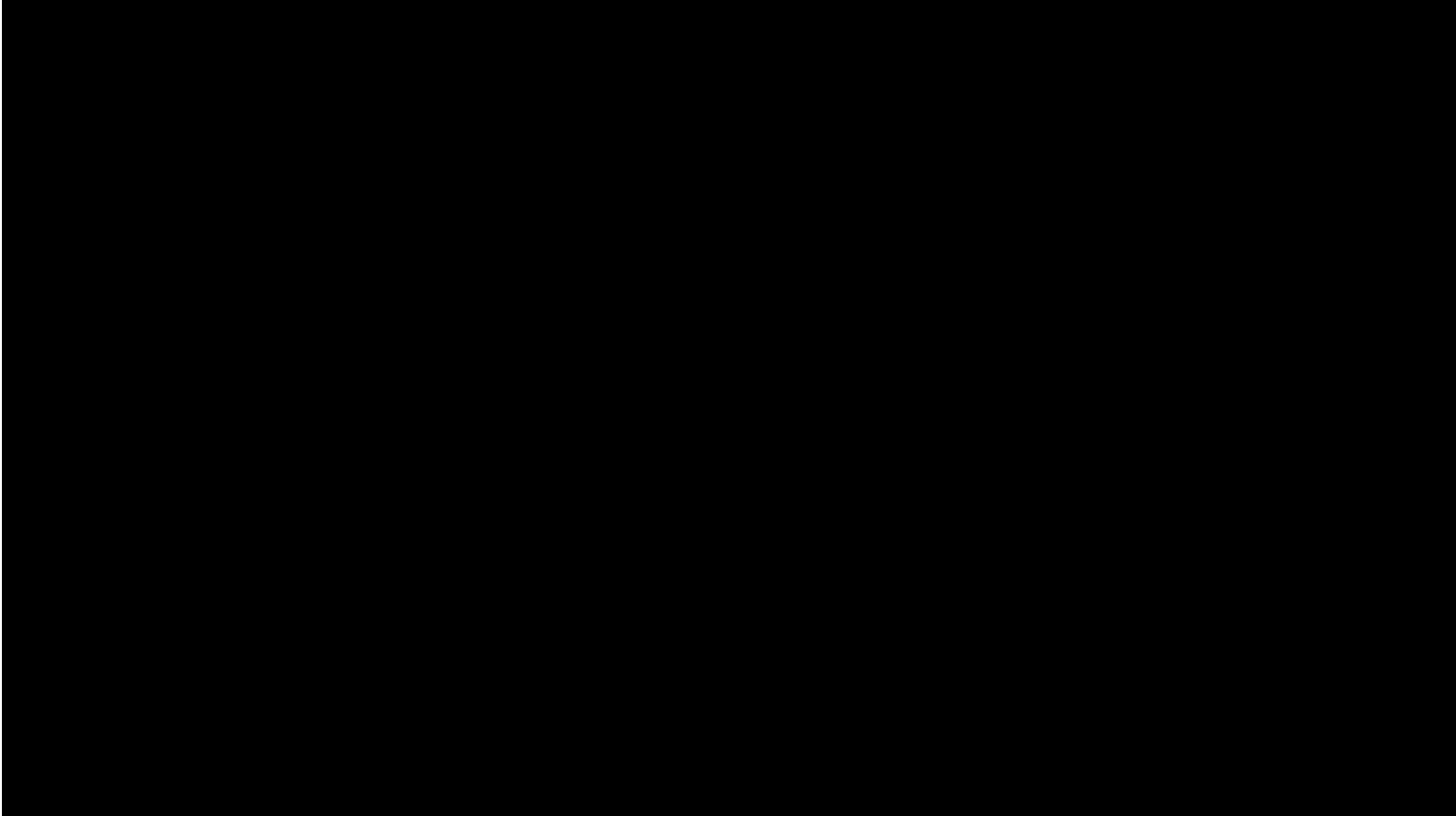

10 år fotogrammetrisk digitalisering

- 1 flis står for en årsproduksjon
- Vår fokus: redde (digitalisere) flest mulig negativer før teknologien forsvinner!
- 2015-19: flybilder sent til USA til digitalisering → øke produksjon
- Ca. 50 % av bildene vil være digitalisert når teknologien forsvinner

Takk for oppmerksomheten !

Ta gjerne en titt på:

norgeibilder.no

kartverket.no/Kart/Historiske-kart/

Hardy.Buller@kartverket.no